

CE-markering en “grensstreken”

Harry Roos; VBW-Asfalt

Met de op 1 maart 2008 van kracht geworden CE-markering geeft de producent aan dat de asfaltspecie getest is volgens de Europese testmethoden en dat de asfaltspecie daadwerkelijk de eigenschappen heeft overeenkomstig de waarden die de producent op de productinformatie (CE-markeringsinformatie) opgeeft op voorwaarde dat het materiaal op een juiste manier wordt verwerkt.

CE-markering in praktijk

Vanaf de invoering van CE-markering voor asfaltspecie op 1 maart 2008 verschijnen bestekken waar het effect van de invoering van CE-markering merkbaar wordt. De “overgangsregeling” zoals die beschreven is in de Wijziging mei 2008 van de Standaard RAW Bepalingen is vanaf maart 2009 voorbij. Contractpartners worden in het veld geconfronteerd met de consequenties van het omgaan met “CE-gemarkeerd asfalt”. Dit geeft soms aanleiding tot vragen. Een bijzondere situatie doet zich onder andere voor in de grensstreek met Duitsland. Europese harmonisatie en het verschil in aanpak bij onze oosterburen lijkt hiermee in tegenspraak. Om die reden hieronder een paar algemeensteunpuntjes, bijvoorbeeld over eisen en typeonderzoeken.

CE-markering een logisch logo

De CE-markering is niet meer dan het CE-logo vergezeld van de volgende verplichte informatie:

- de naam (of het merk) en geregistreerd adres van de fabrikant;
- het nummer van het FPC-certificaat;

- de laatste twee cijfers van het jaar waarin de markering is aangebracht;
- aanduiding van het mengsel;
- eventuele aanduidingen ter identificatie van de kenmerken van het product in samenhang met de technische specificaties.

Het laatste is aan te bevelen omdat dit een eenduidige verwijzing is ter identificatie.

De producent mag de CE-markering voeren “op” de asfaltspecie onder twee voorwaarden:

1. Met een typeonderzoek zijn de eigenschappen als vermeld op de productinformatie van de betreffende asfaltspecie vastgesteld.
2. De producent beschikt over een gecertificeerd kwaliteitssysteem (FPC).

Een certificatie-instelling geeft een FPC-certificaat af wanneer is aangetoond dat het kwaliteitssysteem voldoet aan de norm. De producent bewaart het FPC-certificaat, het rapport van typeonderzoek en de EG-conformiteitsverklaring in zijn archief. De producent is overigens niet verplicht deze verkla-

ring, het FPC-certificaat of het rapport van typeonderzoek af te geven aan zijn afnemers. Ontbreekt de CE-markering of wordt de CE-markering gevoerd zonder dat wordt voldaan aan de twee genoemde voorwaarden dan is er sprake van een economisch delict.

Voldoen aan eisen

Met de CE-markering en de productinformatie (CE-markeringsinformatie) toont de producent (of de opdrachtnemer) aan dat de geleverde asfaltspecie voldoet aan de technische specificatie zoals beschreven in het contract (bestek). Let wel: dit heeft alleen betrekking op die eigenschappen die genoemd worden in de geharmoniseerde Europese productnorm. Zo valt een eis over geluidsreductie niet onder de CE-markering omdat deze eigenschap niet is vermeld in de Europese productnorm. Voor alle producten is informatie over dat wat de CE-markeringsinformatie moet bevatten terug te vinden in artikel 7 van de productnormen voor de diverse asfaltsoorten, bijvoorbeeld NEN-EN 13108-1. Daarnaast staat in bijlage ZA onder ZA. 3 van deze productnormen welke gegevens de CE-markeringsinformatie moet bevatten.

Voor de besteksschrijver

De besteksschrijver maakt gebruik van de Europese productnormen voor asfalt ofwel van de nationale specificaties waarin de Europese normen zijn omgezet. Voorbeeld van het laatste zijn de Standaard RAW Bepalingen Wijziging mei 2008. Op die manier komen de eisen voor bepaalde eigenschappen zoals genoemd in de Europese productnormen in het bestek tot stand. Dit volgt uit de Richtlijn Bouwproducten en het Aanbestedingsreglement 2005.

Voorbeeld

De opdrachtgever wenst in zijn asfaltconstructie een asfaltbeton onderlaagmengsel O-2 en hij verwijst daarvoor in het bestek naar de "Wijziging mei 2008". In deelhoofdstuk 31.2 "Asfaltverhardingen" van de "Wijziging mei 2008" staan in de paragraaf "Bouwstoffen" de nadere specificaties voor asfaltspecie en asfaltbeton en de vereiste eigenschappen voor het onderlaagmengsel O-2. De opdrachtnemer moet vervolgens, gebruikmakend van de CE-markeringinformatie, aantonen dat de door hem gebruikte asfaltspecie aan de gestelde eisen voldoet. Bijvoorbeeld voor de stijfheid van het onderlaagmengsel O-2 geldt de eis dat deze moet liggen tussen 5500 en 17000 MPa. Als de CE-markeringinformatie van de asfaltproducent aangeeft dat de stijfheid ligt tussen 7000 en 14000 MPa is aan deze eis voldaan.

Met de CE-markeringinformatie kan de opdrachtgever getalsmatig controleren of de aangeboden asfaltspecie de eigenschappen heeft die overeenkomen met de eisen in het bestek.

Expliciete vermelding is mogelijk door het opnemen van waarden in het bestek. Impliciete vermelding kan door de verwijzing naar, en het van toepassing verklaren van, bijvoorbeeld de Standaard RAW Bepalingen Wijziging mei 2008.

Waarom functioneel

Binnen Europa wordt gestreefd naar één uniform systeem om handelsbelemmeringen tegen te gaan. Hierbinnen past ook de CE-markering voor asfalt. Met de invoering van de Europese normen is een grote stap voorwaarts is gezet. Alle verschillende benaderingen per land zijn vervangen tot één Europese norm. Een ander doel is het toetsen op functionaliteit. Bij de invoering van de normen bleek dit voor een groot aantal landen echter nog een stap te ver. Daarom is de mogelijkheid om per land te kiezen voor een empirische benadering of al direct over te gaan op de functionele lijn. In Nederland is gekozen om direct over te stappen op de functionele benadering. Hierin worden de eigenschappen beschreven in ondermeer de weerstand

tegen permanente vervorming (met de triaxiaalproef) en stijfheid en vermoeding (met de vierpuntsbuigproef).

"Grensstreken"

Duitsland koos (vooralsnog) voor de empirische benadering. De Duitse producenten voeren dan ook hun typeonderzoek zo uit dat de asfaltspecie voldoet aan de empirische eisen. Een Nederlandse opdrachtnemer die asfaltspecie van een Duitse producent wil inzetten voor het bestek uit bovengestand voorbeeld, waarin een onderlaagmengsel O-2 wordt gevraagd met een stijfheid tussen 5500 en 17000 MPa kan niet aantonen of de asfaltspecie aan de stijfheidseis voldoet. Deze informatie volgt niet uit het Duitse (empirische)

typeonderzoek. Dit laat onverlet dat de Duitse asfaltspecie waarschijnlijk wel terecht van een CE-markering is voorzien. Er is immers een typeonderzoek uitgevoerd en de FPC zal ook in orde zijn. Er is dus geen sprake van een economisch delict: de CE-markering mag terecht worden gevoerd. Maar de opdrachtgever moet vaststellen dat de opdrachtnemer niet voldoet aan zijn contractverplichtingen.

Kortweg

- Als er voor een bouwproduct een Europese norm is, moet het bouwproduct voorzien zijn van CE-markering.
- CE-markering mag alleen worden gevoerd als er een typeonderzoek is uitgevoerd en de producent beschikt over een FPC-certificaat.
- Via de CE-markeringinformatie geeft de producent aan welke eigenschappen uit de Europese norm de asfaltspecie (na juiste verwerking) heeft.
- De vermelde eigenschappen op de CE-markeringinformatie worden door de opdrachtgever getalsmatig getoetst aan de in het bestek gestelde eisen voor de eigenschappen uit de Europese norm. Bij afwijking wordt niet voldaan aan de bestekseisen.

Niet alle in de norm vermelde eigenschappen hoeven te worden vastgelegd. Zo is in Nederland geen eis opgenomen voor de "Weerstand tegen afslijting door spijkerbanden". Hiervoor is in de Nederlandse uitwerking vermeld: NR (No requirement; geen eis).

De opdrachtgever/bestekschrijver hoeft niet voor alle eigenschappen een eis op te nemen. Voor de eigenschappen waarvoor geen (besteks)eis is gesteld, kan de producent in zijn CE-markeringinformatie in die situatie dan ook volstaan met de opgave: NP (No performance determined; geen prestatie vastgesteld). Dit zal vanwege het ontbreken van een Nederlandse eis voor de "Weerstand tegen afslijting door spijkerbanden" in Nederland dan ook algemeen voorkomen.